

Motion till riksdagen

1987/88:U511

av Lars Werner m. fl. (vpk)
om Indonesien och Östtimor

Indonesien och Öst-Timor – två europeiska kolonier

Den indonesiska övärlden har under århundraden varit (och är fortfarande) av stort ekonomiskt intresse för Europa. Tidigare var det de europeiska kolonialmakterna som sög ut folk och naturtillgångar i området. Nu är det mer fråga om ett aktivt och stort affärsintresse för den utvecklade kapitalismen i stora delar av världen, bl. a. USA och de europeiska länderna, däribland Sverige.

Indonesien fritt

Trots att Sukarno 1945 proklamerade Republiken Indonesien, fortsatte de koloniala förhållandena fram till 1949 med "hjälp" av det besegrade Japan och även av Storbritannien och Holland. Indonesiens förenta stater utropades samma år. Öst-Timor, som hela tiden varit en portugisisk koloni, fortsatte att vara det till 1975 då det portugisiska kolonialväldet rasade samman och bl. a. flera afrikanska stater som Angola och Mocambique fick sin självständighet.

Indonesien ockuperar och mördar på Öst-Timor

Efter inbördes krigshandlingar i Indonesien, med bl. a. slakt på ca 1 miljon människor till största delen tillhörande det Indonesiska Kommunistpartiet, var Indonesien berett att själv ockupera den f. d. portugisiska kolonin Öst-Timor. Detta trots att Indonesien själv bekämpat kolonialism och förtryck.

Det indonesiska angreppskriget mot Öst-Timor, vilket utropats som självständig stat och som av FN ansetts ha rätt till självständighet, har nu pågått sedan 1975. Invasionen kom kort efter det att Öst-Timor utropats som självständig stat.

De rapporter som trots det hårda förtrycket och det isolerade geografiska läget sipprat ut till omvärlden, har dock visat att ett regelrätt folkmord genomförts. Av kännare har folkmordet jämförts med det som Pol-Pot-regimen på kort tid lyckades genomföra i Kampuchea och som är ett mer allmänt känt folkmord.

Den indonesiska regimen mördar inte bara på Öst-Timor. Amnesty-rapporter har även redovisat ett förfärande förtryck i Indonesien. Ekono-

misk utveckling har skett med stöd av ett starkt förtryck, där bland annat s. k. dödsskvadroner har fått härja fritt. Amnesty och andra organisationer både i och utanför landet försöker väcka omvärldens medvetande om dessa förhållanden, samt det förtryck som pågår i Väst-Papua.

Mot. 1987/88
U511

Svenskt stöd till Indonesien

Sverige har under lång tid exporterat vapen till Indonesien, trots att detta strider mot svensk lagstiftning. Det bör observeras att det i detta fall i första hand inte är fråga om ett enskilt företag som exporterat i strid mot lagen, utan det är svenska regeringar som tillåtit export och dessutom hävdat att deras bedömningar varit korrekta.

Sverige är medlem som observatör i IGGI, och Sverige har ändrat inställning vad gäller omröstning i FN beträffande självständigheten. Detta handlande har också rönt internationell uppmärksamhet och upprört dem som var av den uppfattningen att Sverige försvarar folkrätten och är motståndare till ockupation och förtryck.

Ett oavslutat kolonialt problem

Öst-Timor är fortfarande ett oavslutat kolonialt problem. Portugal har visat intresse för att medverka till att finna lösningar för Öst-Timors del, eftersom avkoloniseringen fortfarande inte är helt genomförd, utan blev avbruten av den indonesiska ockupationen. Därför handlar Öst-Timorfrågan om att den nya regeringen (som utropades av FRETILIN) tillsammans med den forna kolonialmakten Portugal skall få möjlighet att utropa en självständig stat så som skedde i Angola och Mocambique. Enligt vår mening bör den svenska riksdagen och regeringen behandla denna fråga efter samma principer som man gjort då man understött dessa länders frigörelsekamp och uppbyggnad av de nya staterna. Ekonomiskt och politiskt stöd för befrielse rörelsen FRETILIN bör även kunna ges på samma sätt som givits och fortfarande ges till bl. a. ANC och PLO.

Detta måste rimligen också innebära att all vapenexport avbryts; att inga kommersiella relationer sker med stöd av biståndsbudgeten; att Sverige lämnar IGGI; att Sverige understöder kampen för mänskliga rättigheter i Indonesien. En demokratisk utveckling i Indonesien underlättar självfallet en lösning av Öst-Timorfrågan. Här kan Sverige arbeta på samma sätt som man gör när det gäller Sydafrika, som är krigförande mot de f. d. portugisiska kolonierna, dvs. genom stöd till demokratiska rörelser inom och utom Indonesien.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den omedelbart skall avbryta alla vapenleveranser till Indonesien,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den skall lämna IGGI,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående svenska initiativ för att i linje med tidigare svenskt arbete för avkolonisering av Angola och Mocambique stödja Öst-Timors rätt till självbestämmande.

Mot. 1987/88
U511

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd för en demokratisk utveckling och stöd för mänskliga rättigheter i Indonesien.

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd till FRETILIN.

Stockholm i januari 1988

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Hans Petersson (vpk)

i Hallstahammar

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)

